

Hammerslagspris ved medlemssalg og auktion den 12. september 2006

Nr.	Pris	Nr.	Pris	Nr.	Pris	Nr.	Pris	Nr.	Pris	Nr.	Pris
1	400	22	62	43	160	64	85	85	5	106	50
2	0	23	10	44	100	65	120	86	34	107	0
3	75	24	22	45	90	66	85	87	30	108	250
4	75	25	10	46	100	67	70	88	50	109	60
5	0	26	34	47	42	68	85	89	50	110	36
6	0	27	30	48	34	69	0	90	50	111	0
7	0	28	30	49	38	70	210	91	48	112	0
8	54	29	30	50	0	71	76	92	0	113	0
9	72	30	40	51	0	72	105	93	30	114	0
10	50	31	64	52	0	73	10	94	30	115	0
11	30	32	48	53	30	74	10	95	10	116	100
12	0	33	46	54	0	75	40	96	50	117	0
13	52	34	910	55	0	76	50	97	30	118	115
14	24	35	600	56	0	77	400	98	20	119	80
15	0	36	820	57	34	78	50	99	0	120	30
16	40	37	270	58	0	79	20	100	145	121	40
17	46	38	0	59	500	80	350	101	20	122	30
18	78	39	1120	60	85	81	20	102	40	123	58
19	40	40	135	61	115	82	0	103	54	124	44
20	10	41	44	62	125	83	16	104	40	125	64
21	0	42	210	63	125	84	50	105	30	©	

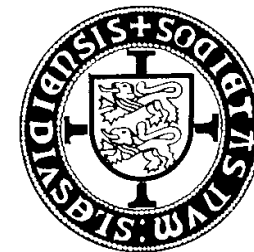
Numismatisk Forening afholder medlemsmøde med auktion
tirsdag den 14. november 2006 kl. 19.30 i NygadeHuset i Aabenraa.

Inden auktion er der et foredrag om

Heraldik og Indentitet

ved
Kongelig våbenmaler
Ronny Andersen
Esbjerg

Numismatisk Forening for Nord- og Sydslesvig

Nr. 3

14 november 2006

Auktion nr. 372

46. årgang

Nødpengeseidler

Jeg vil her prøve at give en kort orientering om baggrunden for nødpengeseidernes fremkomst.

Under den 1. verdenskrig 1914 - 18 opstod der overalt i Tyskland en særdeles mærkbar og generende mangel på skillemønt. Der blev derfor givet tilladelse til, at der på lokalt plan blev fremstillet såkaldte nødpenge, idet der dog forlangtes garanti for indløseligheden.

Disse nødpenge blev lavet i enorme mængder overalt i Tyskland i tiden fra krigsudbruddet i 1914 og indtil markens sammenbrud i november 1923. Snart blev disse sedler, med de farvestrålende billeder og deres ofte morsomme tekster, genstand for en meget livlig samler-interesse - en interesse, der naturligvis blev stimuleret fra udstedernes side. De sedler, der blev lagt ind i en samling, skulle jo

Medlemsblad for:
**Numismatisk Forening
for Nord- og Sydslesvig**

Redaktion:

Palle Gulddahl
Slotsbakken 5
6300 Graasten

Gengivelse af artikler kun
efter indhentet tilladelse
og med kildeangivelse.

Formand:

Henning Kjær
Kærmindevej 17
6400 Sønderborg.

Telefon:
74 43 34 82

Fakjaer@mail.tele.dk

Kommissioner:

Faste bud på
medlemssalgslisten og
auktionslisten modtages af
Jens Madsen
Jørgensby 14
6310 Broager
TLF. 74 44 95 63
jensmadsen@stofanet.dk

Oplag: ca. 165 stk.

Foreningens vedtægter kan
altid rekvireres hos
formanden.

www.alskens.dk/numis/
[www.gladsaxegymnasium
.dk/2/](http://www.gladsaxegymnasium.dk/2/)

Tryk: Langenberg
Sønderborg

ikke indløses. Ved krigens slutning i 1918, blev det snart klart, at der måtte komme en afstemning i Slesvig, og fra nu af anvendes nødpengersedlerne her i landsdelen også i nationalpolitisk propaganda. Med meget lune og undertiden med stor skarphed langes der fra begge sider ud efter modstanderen.

Den, der første gang betragter billederne og læser teksterne på disse sedler, vil nok finde, at de undertiden kan virke noget naive, og at den kunstneriske kvalitet her og der er tvivlsom. Man vil opdage, at disse nødpengersedler, på en interessant og ofte gribende måde, levendegør noget af den særlige stemning, der herskede her i landsdelen i afstemningstiden for snart 80 år siden.

For bedre at forstå noget af det, vil det nok være nyttigt med et par supplerende oplysninger.

På flere af sedlerne står ordet *Plebiscit*, der kommer af det latinske *plebs scitum*, som betyder folkebeslutning. I forbindelse med nødpengersedlerne er betydningen folkeafstemning, den afstemning om det nationale tilhørsforhold, der i 1920 bragte Sønderjylland, tilbage til Danmark.

Fredskonferencen efter 1. verdenskrig åbnedes 18. januar 1919 i spejlsalen på slottet i Versailles. Netop samme sted hvor det tyske kejserdømme blev proklameret 1871 efter krigen mod Frankrig. Under konferencen blev en bestemmelse fra Pragfreden af 23. august 1866 mellem Preussen og Østrig draget frem. Det var artikel 5 indsat på foranledning af Napoleon III. Napoleon III be-stemte, at selv om Østrig tillod

Preussen at annektere Slesvig og Holsten, så skulle dog Nordslesvig gives tilbage til Danmark, hvis en folkeafstemning gav flertal herfor.

Den artikel 5 er den §5 som vel alle ældre sønderjyder har hørt nævnt mange gange i deres barndom uden måske helt at forstå betydningen af det.

På Als er §5 oven i købet blevet til et stednavn.

Resultatet af fredskonferencen blev Versailles-traktaten af 28. juni 1919, der bl.a. foreskrev, at der skulle holdes folkeafstemning i flere af de landsdele, der hørte til Tyskland, deriblandt Slesvig.

Det var under denne afstemning, da valget stod mellem Danmark og Tyskland, at nødpengersedlerne fik så stor betydning i valgkampen. De nåede med deres danske og tyske propaganda, ud til selv de fjerneste egne af landsdelen, hvad aviserne ikke altid gjorde.

Det hele mandede, som alle ved, ud i den historiske folkeafstemning. I 1. zone, Sønderjylland, den 10. februar 1920 og i Sydslesvig, 2. zone, den 14. marts 1920. Tilhørsforholdet blev fastslået ved en traktat i Paris af 5. juli 1920 mellem stormagterne og Danmark. Christian X underskrev den 9. juli traktaten, der regnede 15. juni som skæringsdagen. 10. juli red kongen over grænsen på den berømte hvide hest, og 11. juli mødtes kongehus, regering og rigsdag med sønderjyderne på Dybbøl. Den officielle genforeningsdag blev 15. juni og falder sammen med Valdemarsdagen.

Derfor betragter Numismatisk Forening for Nord- og Sydslesvig det som en af sine fornemste opgaver, at stimulere interessen for sønderjyske nødpengersedler. Og som det spændende samleområde det er, må vi til stadighed gøre en indsats for at have dem med på vore auktionslister.

Verner Meier.

Artiklen blev første gang bragt i blad nr. 311